

Nie ratować!

Daniel Kotowski, Nadia Markiewicz, Łukasz Mojsak,
Filip Pawlak, Joanna Pawlik, Łukasz Ronduda, Katarzyna
Żeglicka

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 61. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2026 r. (fragment)

NIE RATOWAĆ!

W 2026 roku w Pawilonie Polskim głos zyskają osoby z niepełnosprawnością. Wybrzmi w nim narastający przez lata akt oskarżenia wobec instytucji państwa, które w czasie pandemii COVID-19 w latach 2020-2022 ponownie pozostawiło tę grupę samą sobie. Konsekwencje były tragiczne, co potwierdzają dane o nieproporcjonalnie wysokiej liczbie nadmiarowych zgonów w tej grupie

Tę tragiczną sytuację i jej społeczny kontekst przywołają artyści reprezentujący polskie środowisko crip: Daniel Kotowski, Nadia Markiewicz, Filip Pawlak, Joanna Pawlik, Katarzyna Żeglicka oraz performer/ka Babcia. Wystawa opiera się na szerokim rozumieniu niepełnosprawności, a crip traktuje jako kluczową strategię twórczą – wykorzystanie niepełnosprawności do podważenia norm estetycznych i politycznych oraz do afirmacji cielesnej odmienności.

Wystawa ukazuje kryzys COVID-19 nie jako odizolowane zjawisko, lecz kulminację długiej historii systemowej przemocy, w której zanurzeni są niepełnosprawni. Pandemia z całą mocą odsłoniła brutalną rzeczywistość ableizmu i medykalizacji. Praktyki artystów crip, poprzez osobiste narracje i własne ciała, pozwalają opowiedzieć tę tragedię, pokazując jej złożoność: wykluczenie, ale też siłę płynącą z kruchości.

Kluczowym punktem odniesienia jest historyczna sytuacja społeczności LGBT+ podczas epidemii HIV/AIDS w latach 80. Dostrzegamy uderzającą analogię w zmaganiach osób z niepełnosprawnościami z systemową niewidzialnością w czasie pandemii COVID-19. Inspirowana historyczną rolą sztuki jako źródła siły i politycznej mobilizacji, wystawa stawia pytanie o jej współczesny potencjał jako narzędzia emancypacji społeczności crip. Artystyczne rozliczenie z przeszłością ma na celu renegocjacje zasad społecznych i poszukiwanie nadziei na bezwarunkowe uznanie podmiotowości osób niepełnosprawnych, w oderwaniu od pustych deklaracji i fałszywej troski.

Pawilon stanie się surreальnym powidokiem sali w domu pomocy społecznej. W takich miejscach osoby niepełnosprawne najczęściej umierały w czasie pandemii. Pozostawione bez pomocy, były nierzadko skazywane na śmierć – bez wskazania winnych i wyciągnięcia odpowiedzialności systemowej. Nasz ośrodek to miejsce po katastrofie – opuszczone przez personel. Pozostawieni sami sobie pacjenci podejmują działania wyznaczające nowy horyzont podmiotowego istnienia. Ich prace i dokumentacje prezentowane będą na sześciu przeskalowanych „łózkach” w centrum pawilonu oraz na jego ścianie i w obu skrzydłach.

Filip Pawlak, artysta crip-queer, najpełniej rysuje analogię do epidemii HIV/AIDS. Nawiązując do ikonicznego AIDS Memorial Quilt, zaprezentuje stworzone we współpracy z rezydentami DPS-ów tkaniny poświęcone pamięci ofiar.

Nadia Markiewicz nawiązuje do spędzania czasu w domach opieki na grze w bingo. Prezentuje przeskalowany, ludzkiej wielkości bęben loteryjny. Symbolizuje on kierującą życiem i zdrowiem losowość, wobec której wszyscy są równi.

Katarzyna Żeglicka walczy z opresją medyczną, dążąc do pokochania własnego ciała. Jej performans, prezentowany na wideo, to miłosny akt wobec własnego oczopląsu.

Pytanie o polityczność gapienia się jest w centrum pracy Joanny Pawlik. Artystka, wystawiając na łóżku swoją protezę nogi jako dzieło sztuki, bada potencjał niepełnosprawności jako narzędzia krytycznego.

Daniel Kotowski w wideo-performansie, prezentowanym na łóżku, tworzy nowy znak w polskim języku migowym dla pojęcia „cripowa дума”.

Babcia zaprezentuje zapisy swoich występów drag i używane w nich horrorowe kostiumy.

Projekt obejmuje publikację katalogu.

DO NOT RESUSCITATE!

The 2026 Polish Pavilion will serve as a platform for artists with disabilities to articulate a long-building indictment against the state's abandonment of their community. It culminated with the COVID-19 pandemic (2020-2022), a neglect with tragic consequences evidenced by disproportionate excess deaths among the disabled.

The exhibition features artists from the Polish crip community: Daniel Kotowski, Nadia Markiewicz, Filip Pawlak, Joanna Pawlik, Katarzyna Żeglicka, and the performer Babcia. It operates with an expanded definition of disability and positions "crip" as a critical artistic strategy that challenges dominant political and aesthetic norms through an affirmation of bodily difference.

The exhibition frames the COVID-19 crisis not as an isolated phenomenon, but as the culmination of a long history of systemic violence that disabled people have been immersed in. The pandemic starkly revealed the brutal reality of ableism and medicalization. Crip artistic practices, through personal narratives and the artists' own bodies, provide the tools to articulate this tragedy, exploring its complexity: not only exclusion, but also the strength derived from fragility.

A key point of reference is the historical situation of the LGBTQ+ community during the HIV/AIDS epidemic of the 1980s. A striking analogy can be drawn to the struggle against systemic invisibility faced by people with disabilities during the COVID-19 pandemic. Inspired by the historical role of art as a source of strength and political mobilization, the exhibition interrogates art's contemporary potential as a tool for the emancipation of the crip community. This artistic reckoning with the past aims to renegotiate social rules and forge a path toward the unconditional recognition of disabled people's subjectivity, beyond empty declarations and feigned concern.

The Pavilion becomes a surreal afterimage of a social care home: a post-catastrophe space symbolizing where disabled people were abandoned and sentenced to death during the pandemic, with no systemic accountability. In this environment, left to their own devices, patients forge a new horizon of agency. Their works are presented on six oversized "beds" and throughout the space.

Filip Pawlak, a crip-queer artist, draws a direct analogy to the HIV/AIDS epidemic. His work, inspired by the AIDS Memorial Quilt, consists of textiles created with social care home residents to commemorate the victims.

Nadia Markiewicz evokes life in care homes via the game of bingo, presenting a human-sized lottery drum. The object symbolizes the profound randomness of life and health that makes everyone equal.

Katarzyna Żeglicka's video performance is an act of love towards her own nystagmus, confronting medical oppression.

Joanna Pawlik's work, a leg prosthesis exhibited as an art object, interrogates the politics of the gaze.

Daniel Kotowski's video performance creates a new sign in Polish Sign Language for "crip pride".

Babcia presents her horror-inspired drag costumes alongside recordings of her performances.

A catalogue will be published to accompany the exhibition.

(PL) Celem nie jest wierne odtworzenie przestrzeni szpitala czy ośrodka opiekuńczego, lecz wykreowanie surrealistycznej przestrzeni rządzącej się własną, odrębną logiką. W jej centrum znajdzie się sześć przeskalowanych szpitalnych łóżek – przyporządkowanych poszczególnym artystkom i artystom – służących prezentacji ich prac stworzonych na wystawę. Ściany pokryje charakterystyczna lamperia, a podłogę – szpitalne linoleum. Prace znajdą się także poza łózkami: na ścianie naprzeciwko wejścia zawiśnie wielkoskalowa praca artystyczna z tkaniny (Filip Pawlak), w lewym skrzydle znajdzie się duży obiekt (Nadia Markiewicz), a w prawym – „sala telewizyjna”, w której telewizor, zamiast seriali, wyświetlać będzie zapisy subwersyjnych performansów (Babcia).

(EN) The aim is not a realistic recreation of a hospital or care facility, but rather the creation of a surreal environment governed by its own distinct logic. At the heart of the space, six oversized hospital beds serve as individual stages for each artist's work, created specifically for the exhibition. Characteristic wainscoting and a hospital linoleum floor complete the scenography. The installation extends beyond the beds to include a large-scale textile work by Filip Pawlak on the wall opposite the entrance, a large sculptural object by Nadia Markiewicz in the left wing, and a "television room" in the right wing. There, a TV set will screen recordings of subversive performances by Babcia instead of soap operas.